

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาค้นวรรณคดีที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้ คือ
 ตอนแรก กล่าวถึงประวัติการศึกษาของประเทศไทย ตอนที่ 2 เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพ
 ของการจัดการศึกษาเอกชน ตอนที่ 3 เป็นเทคนิคที่ใช้ในการวิจัย เทคนิคเคลฟาย และ
 ตอนที่ 4 เป็นงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟาย

ตอนที่ 1 ประวัติการศึกษาของประเทศไทย

ในสมัยกรุงสุโขทัยนั้นเราใช้วัดและบ้านของบุคคลที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มี
 ความรู้แตกฉานเป็นสถานศึกษาอันสำคัญของประชาชน และขุนนาง ข้าราชการทั่วไป ส่วน
 ในพระราชวังนั้นก็ เป็นสถานศึกษาของพระราชวงศ์และบุตรหลานของขุนนางในวังมีพราหมณ์
 หรือราชบัณฑิตเป็นครู โดยที่ยุคแรก ๆ นั้นเรียนวิชาภาษาบาลี หรืออักษรอื่นที่ไม่ใช่อักษรไทย
 ต่อมาเมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นในปี พ.ศ.1826¹ จึงได้มีการ
 เรียนภาษาไทยขึ้น และเน้นหนักทางวิชาหนังสือ หรืออักษรศาสตร์ ส่วนค่านอาชีพนั้นสอนกัน
 ตามบรรพบุรุษ หรือฝึกวิชาชีพทำงานอาชีพ

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น (พ.ศ.1920-2310) เด็กชายมักไปอาศัยอยู่กับ
 พระในวัดเพื่อเรียนและเตรียมบวชเป็นพระ โดยที่พระเป็นผู้สอนและรับผิดชอบความประพฤติ
 ต่าง ๆ ด้วย สำหรับการจัดการศึกษาเอกชนนั้นเริ่มมีในช่วงปีพ.ศ.2199-2231 ซึ่งแต่เดิม
 นั้นสถานศึกษาของไทยได้แก่ ราชสำนัก สำนักปราชญ์ ราชบัณฑิต วัดและบ้าน จนถึงสมัย

¹ เกหลง ปกาวสิทธิ์, "ประวัติการศึกษาไทยโดยสังเขป," สมาคมการศึกษา
สาขามัธยมศึกษา, ฉบับที่ 1 [ม.ป.ท.,ม.ป.ป.] , หน้า 3.

สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้มีคณะมิชชันนารีชาวฝรั่งเศสเข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเพื่อเผยแพร่โดยการรับสอนเด็กไทยเพื่ออบรมเป็นสามเณรในคริสต์ศาสนา ขณะเดียวกันก็สอนวิชาการอื่น ๆ ด้วยเป็นวิชาการแบบยุโรป เช่น คณิตศาสตร์ การก่อสร้าง ฯลฯ โรงเรียนนี้เรียกกันโดยทั่วไปว่า "โรงเรียนสามเณร"¹ สมัยเดียวกันนี้เจ้าพระยาวิชาเยนทร์ก็ได้สร้างโรงเรียนราษฎรขึ้นเช่นกันได้แก่ โรงเรียนศรีอยุธยา และโรงเรียนมัธยมพาร์ค ทั้งสามโรงเรียนนี้อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ข้อบังคับของราชการสมัยนั้น และได้ดำเนินการเรื่อยมาจนกระทั่งเสียดังกรุงศรีอยุธยาในปีพ.ศ. 2310 สมัยกรุงธนบุรี และกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2310-2411) ให้โอกาสเฉพาะเด็กชายเท่านั้นที่มีโอกาสได้เรียนหนังสือจากพระ ส่วนเด็กหญิงก็จะให้เรียนการบ้านการเรือน หรือถูกส่งไปเป็นสนมในวัง ในช่วงระยะนี้เอง คือระหว่างปีพ.ศ. 2317-2394 ก็ได้มีมิชชันนารีพเวสไบที่เรียนเข้ามาสอนศาสนาคริสต์แก่คนไทยด้วยภาษาไทยเป็นครั้งแรก ต่อมาพวกมิชชันนารีนี้ได้บุกเบิกจัดตั้งโรงเรียนราษฎร และการศึกษาสมัยใหม่ในประเทศไทยโดยแยกเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กชายและเด็กหญิงดังนี้

โรงเรียนสำหรับเด็กชาย ในปีพ.ศ. 2391² สมัยสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นางแมททูน (Mrs. Mattoon) มิชชันนารีนิกายพเวสไบที่เรียนชาวอเมริกันได้จัดตั้งโรงเรียนสำหรับผู้ใหญ่ขึ้นสอนด้วยภาษาไทย และถือว่าโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนราษฎรแห่งแรกของกรุงรัตนโกสินทร์จึงทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาของเอกชนกลับฟื้นฟูลูกขึ้นอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่ได้ซบเซาไปเมื่อครั้งเสียดังกรุงศรีอยุธยา ต่อมาคณะ

¹ นิมนวล ทศวัฒน์ และพงศอินทร์ สุขขจร, ตำราวิชาชุดครูประกาศนียบัตรครูมัธยมของคุรุสภา วิชาครู ตอน 4 ประวัติการศึกษา ตอน 1-2 ประวัติการศึกษาไทย ประวัติการศึกษาภาค 5 (พระนคร: สำนักพิมพ์องค์การคุรุสภา, [ม.ป.ป.]

² พันธุ์ หันนาคินทร์, การศึกษาของไทย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,

X มีชัชนารีนีย้ายพระสไบที่เรียนได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นอีกแห่งหนึ่งข้างวัดอรุณราชวรารามเช่นกัน โดยได้รับพระราชทานที่ดินจากพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจัดเป็นโรงเรียนประจำสำหรับเด็กจีนสอนด้วยภาษาจีนโดยมีครูเป็นคนจีน โรงเรียนนี้จึงนับว่าเป็นโรงเรียนประจำสำหรับเด็กจีนแห่งแรกในประเทศไทย ต่อมาโรงเรียนของนางแมททูนก็ได้มารวมเป็นโรงเรียนเดียวกันและได้ย้ายมาอยู่บริเวณตำบลสำเหร่ หนองรีในปี.ศ.2400 พร้อมทั้งเปลี่ยนผู้จัดการมาเป็นครูไทยชื่อครูแก้ว ภาษา หลังจากทีครูจีนได้ถึงแก่กรรมลง

ในปีพ.ศ.2431¹ ศาสนาจารย์จอห์น เอ เอकिन (Rev. John A. Eakin) ร่วมกับ ศาสนาจารย์ เจ บี ดันแลป (Rev. J.B. Dunlap) กับภริยาและมิสเอลิซาเบทเอकिन (Miss Elizabeth Eakin) ได้ร่วมกันจัดตั้งโรงเรียนคริสเตียนไฮสคูล (Christian High School) ขึ้นที่ตำบลญาติจีน หนองรี ด้วยเงินที่เรียไรมาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมาพ.ศ.2432 โรงเรียนคริสเตียนไฮสคูลได้ย้ายไปรวมกับโรงเรียนที่สำเหร่ หนองรี และเรียกชื่อใหม่ว่า "โรงเรียนสำเหร่บอยคริสเตียนไฮสคูล" มีศาสนาจารย์เอकिनเป็นผู้จัดการโรงเรียน ต่อมาปีพ.ศ.2443 ศาสนาจารย์ เอकिन และศาสนาจารย์ เจ.บี.ดันแลป ได้ซื้อที่สำหรับสร้างโรงเรียนใหม่จากจอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี (เจิม แสงชูโต) ที่ถนนประมวญ ตำบลสี่ลม ฝั่งพระนคร และได้ย้ายโรงเรียนสำเหร่บอยคริสเตียนไฮสคูลมาตั้งอยู่ในที่ใหม่ ซึ่งปัจจุบันคือ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

¹ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน, การศึกษาเอกชน : นโยบายที่ต้องทบทวน โครงการติดตามผลการช่วยเหลือโรงเรียนราษฎร์ [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] , หน้า 14.

โรงเรียนสำหรับเด็กหญิง ในปีพ.ศ.2408 คณะมิชชันนารีชาวอเมริกัน โดยนางแมคฟาร์แลนด์ (Mrs. Mc Farland) ได้จัดตั้งโรงเรียนหัตถกรรม หรือโรงเรียนอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับสตรีแห่งแรกขึ้นที่จังหวัดเพชรบุรี สอนวิชาการฝีมือ ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอนุสตรี หลังสงครามโลกครั้งที่สองได้รวมกิจการกับโรงเรียนประจักษ์รัฐวิทยาคมซึ่งเป็นโรงเรียนชายและเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอนุประจักษ์รัฐ

ในปีพ.ศ.2417 ได้สร้างโรงเรียนกุลสตรีวังหลังขึ้นโดยหม่อม แสเรียก เอ็ม เอ้า (Harriet M. House) หรือหม่อมเหา ในบริเวณพระราชวังหลัง หรือโรงพยาบาลศิริราชในปัจจุบันโดยได้รับทุนจากองค์การสตรีในสหรัฐอเมริกาเป็นเงิน 3,000 เหรียญ ในเบื้องต้นกิจการของโรงเรียนนี้อยู่ในภาวะที่ขาดทุนอย่างย่อยยับ จนกระทั่งหม่อมโคล (Miss Edna Sarah Cole) ได้เข้ามาปรับปรุงกิจการของโรงเรียนให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นอย่างมากจนทำให้คนทั่วไปพากันเรียกว่า โรงเรียนหม่อมโคล ทั้ง ๆ ที่หม่อมโคลไม่ได้เป็นผู้ตั้ง ต่อมาได้ย้ายสถานที่ตั้งโรงเรียนไปอยู่แถบทุ่งนาแถวคลองแสนแสบ ตำบลบางกระบือ ฝั่งพระนคร และเปลี่ยนชื่อเป็น "วัฒนาวิทยาลัย" จนกระทั่งปัจจุบันนี้ นับเป็นโรงเรียนประจำสำหรับสตรีแห่งแรกของไทย

ปีพ.ศ.2423 สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าผู้หญิงกับผู้ชายควรจะได้มีสิทธิ์ทัดเทียมกัน ดังนั้นพระองค์จึงให้เปิดโรงเรียนสตรีขึ้นให้ชื่อว่า โรงเรียนสุนันทาลัย ซึ่งปัจจุบันก็คือ โรงเรียนราชินี เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงสมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์

ปีพ.ศ.2428 สมัยพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงโปรดให้ขยายการตั้งโรงเรียนหลวงสำหรับสามัญชนขึ้นโดยอาศัยวัดเป็นที่ตั้งและให้ชื่อว่า "โรงเรียนวัดมทรพาราม" นับเป็นโรงเรียนหลวงแห่งแรกของไทย¹ เป็นที่น่าสังเกตว่าโรงเรียนราษฎรได้ถูกจัดตั้งขึ้นก่อนโรงเรียนหลวง

¹คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี, คชนี้ตัว ผู้นำและแผนภาพทางการศึกษา การขยายการศึกษาภาคบังคับ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (พระนคร : โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา, 2521), หน้า 1.

ปีพ.ศ.2442 นางบุญเกิด ปาจิณพยัคฆ์¹ ได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นนับเป็นคนไทยคนแรกที่ได้จัดตั้งโรงเรียนราษฎรขึ้นได้ให้ชื่อว่า "โรงเรียนบำรุงวิทยา" ณ วังของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทววงศ์วโรปการ ถนนสีทอง เชียงสะพานท่าน พระนคร โรงเรียนนี้ได้ดำเนินการอยู่เป็นระยะเวลา 26 ปี และได้เลิกกิจการเมื่อปีพ.ศ.2468 โรงเรียนบำรุงวิทยา หรือโรงเรียนบำรุงวิชานี้เป็นโรงเรียนราษฎรแห่งแรกที่ได้จดทะเบียนอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนเอกชนสมัยก่อนนั้นถูกเรียกว่า "โรงเรียนเซนต์สก็๊" ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. โรงเรียนเซนต์สก็๊ในบำรุง อยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล

2. โรงเรียนเซนต์สก็๊นอกบำรุง ไม่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล และไม่อยู่ในความควบคุมดูแลดังกล่าว

โรงเรียนเซนต์สก็๊ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนมุคค" ตามระเบียบการจัดการศึกษาสำหรับประเทศสยาม ลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2454 ซึ่งตามระเบียบนี้โรงเรียนมุคค หมายถึง โรงเรียนที่เอกชน หรือหมู่คณะจัดตั้งขึ้นด้วยทุนของเอกชน หรือหมู่คณะนั้น เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะนั้นไม่ใช่โรงเรียนทั่วไป

เนื่องจากปริมาณของโรงเรียนเอกชนได้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในปีพ.ศ.2461 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดให้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎรฉบับแรกขึ้นไว้เพื่อควบคุมและส่งเสริมโรงเรียนทั่วราชอาณาจักรให้อยู่ในกฎระเบียบเดียวกัน ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ทำให้โรงเรียนเอกชนมีชื่อเรียกใหม่ว่า "โรงเรียนราษฎร" ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในปีพ.ศ.2475 รัฐบาลคณะต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญ

¹คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน, การศึกษาเอกชน : นโยบายที่คองทบทวน โครงการติดตามผลการช่วยเหลือโรงเรียนราษฎร หน้า 16.

ต่อการจัดการศึกษาเอกชนเพิ่มมากขึ้น ได้มีการส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้เอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้การช่วยเหลือโรงเรียนราษฎร์ขึ้นในปีพ.ศ. 2480 และมีการส่งเสริมฐานะของโรงเรียนด้วยการรับรองวิทยฐานะของโรงเรียนราษฎร์ เป็นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2484 นอกจากนี้ยังได้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์อีกสอง ฉบับคือ พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2479 และฉบับ พ.ศ. 2497 ต่อมาในปี พ.ศ. 2512 ก็ได้ตราพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชนเพื่อจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและ ในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนขึ้น ทำหน้าที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการโรงเรียนราษฎร์ให้ได้มาตรฐาน และอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ในปีพ.ศ. 2518 ได้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2518 เพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติ โรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 และในปัจจุบันนี้ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชนแล้ว และประกาศพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนขึ้นแทนในปีพ.ศ. 2522 เนื่องจากมีการ จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนขึ้นดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการโรงเรียน ราษฎร์ ดังนั้นโรงเรียนราษฎร์จึงได้ชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "สถานศึกษาเอกชน" แต่โดย ทั่วไปยังคงเรียกกันทั้งสองชื่อกระทั่งปัจจุบันนี้

ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชนนั้นมีหลายเรื่องแต่ผู้วิจัยจะนำเสนอ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญเท่านั้น เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพ ของการศึกษาในระดับนี้ จากงานวิจัยของกองแผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ เรื่อง รายงานการติดตามผลการดำเนินการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยม ศึกษา 2517¹ และงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงาน

¹แผนงานการศึกษา, กอง. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน, รายงานการติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2517 [ม.ป.ท., ม.ป.ป.]

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน เกี่ยวกับ การศึกษาเอกชน : นโยบายที่^๑ต้องทบทวน โครงการ
ติดตามผลการช่วยเหลืออุดหนุนโรงเรียนราษฎร์¹ พอดีสรุปผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ ได้
ดังนี้ คือ

X โรงเรียนส่วนใหญ่จัดตั้งขึ้นเพื่อการศึกษา และแบ่งเบาภาระของรัฐ ในเขต
กรุงเทพมหานครมีจำนวนโรงเรียนมากกว่าในแต่ละภาค จำนวนโรงเรียนในปีพ.ศ.2517
มีทั้งสิ้น 1,198 โรงเรียน เพิ่มมากกว่าปี 2516 จำนวน 54 โรงเรียนหรือร้อยละ 5 ของทั้งหมด ใน
ปีพ.ศ.2522 มีโรงเรียนเอกชนทั้งสิ้น 2,408 โรงเรียน อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 856 โรงเรียน
และอยู่ในส่วนภูมิภาค 1,552 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1-400 คน) มีจำนวน
มากที่สุดโดยเฉลี่ยในทุกภาคแล้วโรงเรียนส่วนใหญ่เปิดทำการสอนระหว่าง 26-41 ปี และ
ระดับชั้นที่เปิดทำการสอนมากที่สุดได้แก่ชั้นอนุบาล 1 - ประถมปีที่ 7 และอนุบาล 1 - มัธยม
ศึกษาปีที่ 3 และพบว่า มีโรงเรียน 51 โรงเรียน หรือร้อยละ 41 ของจำนวน 123 โรงเรียน ที่ได้รับ
การรับรองวิทยฐานะ

จากการสำรวจการเพิ่มขึ้นและลดลงของโรงเรียนเอกชนในช่วง 5 ปี คือ
ปีการศึกษา 2517-2521 พบว่าในปีการศึกษา 2518 เพิ่มขึ้น 49 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2
และในปีการศึกษา 2519 ลดลงจำนวน 50 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 1 และลดลงมากยิ่งขึ้น
ขึ้นในปีการศึกษา 2520 โดยมีจำนวนลดลงจากปีการศึกษา 2519 ถึง 118 โรงเรียน คิดเป็น
ร้อยละ 5 แต่ในปีการศึกษา 2521 จำนวนโรงเรียนเอกชนเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2520
ประมาณร้อยละ 2 แต่เป็นการเพิ่มในส่วนภูมิภาค และในปีพ.ศ.2523 มีโรงเรียนเอกชน
ต้องเลิกล้มกิจการไป 42 โรงเรียน² จะเห็นได้ว่าโรงเรียนเอกชนมีแนวโน้มที่ลดลงเรื่อย ๆ
สำหรับสาเหตุที่โรงเรียนเอกชนสายสามัญหลายแห่งต้องเลิกล้มกิจการนั้นมีหลายสาเหตุด้วยกัน

¹คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน, สำนักงาน, การศึกษาเอกชน : นโยบายที่^๑ต้องทบทวน โครงการติดตามผลการช่วยเหลือ
โรงเรียนราษฎร์ [ม.ป.ท., ม.ป.ป.]

²"42 โรงเรียนราษฎร์ เลิกกิจการรัฐบาลตัดเงินอุดหนุน," ข่าวสยาม (4
กรกฎาคม 2523)

กันดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนโรงเรียนเอกชนสายสามัญ เลิกล้มจำแนกตาม
สาเหตุที่ล้มเลิกในปีการศึกษา 2519 - 2523

เหตุผลที่ขอเลิกล้ม	ส่วนกลาง		ส่วนภูมิภาค		รวม	
	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
1. ขาดทุน	49	32.0	181	74.0	230	57.4
2. จำนวนนักเรียนลดลง	27	18.0	34	14.0	61	15.2
3. ไม่ประสงค์ดำเนินกิจการต่อ	21	14.0	23	9.0	44	11.0
4. ถูกเวนคืนที่ดินนาคัดผ่าน	23	15.0	-	-	23	6.2
5. เปลี่ยนไปดำเนินกิจการอื่น	6	4.0	3	1.0	9	2.2
6. เปลี่ยนเป็นโรงเรียนระดับสูงและ อาชีวศึกษา	8	5.0	1	0.4	9	2.2
7. เก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้ไม่ครบ	5	4.0	3	1.2	8	2.2
8. ท้าผิดพระราชบัญญัติถูกถอนใบอนุญาต	7	5.0	-	-	7	1.8
9. โอนกิจการให้รัฐ	4	2.0	1	0.4	5	1.3
10. ประสบอศคภัย	2	1.0	-	-	2	0.5
รวม	152	38.19	246	61.81	398	100.0

แหล่งข้อมูล ฝ่ายแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

จากตารางแสดงว่าสาเหตุใหญ่ที่ทำให้โรงเรียนเอกชนสายสามัญ เลิกล้มก็คือ
เจ้าของโรงเรียนขาดทุน หรือรายรับไม่พอกับรายจ่ายนั่นเอง รองลงมาได้แก่การที่จำนวน
นักเรียนลดลง และไม่ประสงค์จำดำเนินการต่อ และอื่น ๆ สาเหตุเหล่านี้อาจมีผลเนื่อง

007142

มาจากการขยายกิจการจัดการศึกษาของรัฐ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ และรัฐมีนโยบายที่จะจัดการศึกษาให้ทั่วถึงทุกตำบล หรือเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนเหล่านั้นไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้แม้ว่าทางรัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือค่านเงินอุดหนุนแล้วก็ตาม และส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่ไม่ค่อยมีคุณภาพ นอกจากนี้จะพบว่าโรงเรียนเอกชนในส่วนภูมิภาคเล็กลุ่มมากกว่าโรงเรียนเอกชนในส่วนกลาง และโดยเฉลี่ยแล้วโรงเรียนเอกชนเล็กลุ่มมีละประมาณ 80 โรง

จำนวนครูในปีพ.ศ.2517 มีทั้งสิ้น 14,143 คน มากกว่าปีพ.ศ.2516 จำนวน 1,358 คน หรือ ร้อยละ 11 ของทั้งหมด แบ่งเป็นครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 12,968 คน วุฒิปริญญาหรือเทียบเท่าขึ้นไปจำนวน 1,119 คน และต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 11,849 คน และครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,173 คน วุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไปจำนวน 586 คน ต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 587 คน รวมทั้งสิ้นจำนวนครูที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไปทั้งหมด 1,705 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ของทั้งหมด และจากการสำรวจพบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของครูโดยเฉลี่ยมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 4 และอัตราการออกโดยเฉลี่ยร้อยละ 14 ในปีการศึกษา 2522ครูในโรงเรียนเอกชนสายสามัญมีจำนวนทั้งสิ้น 48,954 คน เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2521 เพียงร้อยละ 2 ในจำนวนนี้เป็นครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 46,132 คน เป็นครูในส่วนกลาง 16,618 คน ส่วนภูมิภาคจำนวน 29,514 คน และครูที่มีวุฒิทั้งแก่ปริญญาตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไปมีจำนวน 2,822 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ของทั้งหมด และในจำนวนนี้เป็นครูในส่วนกลาง 1,338 คน และส่วนภูมิภาคจำนวน 1,484 คน

จำนวนนักเรียนในปีพ.ศ.2517 มีทั้งสิ้น 317,737 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2516 เป็นจำนวน 3,839 คน หรือร้อยละ 1 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 3 อยู่ 35,737 คน หรือร้อยละ 13 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และระหว่างปีพ.ศ. 2517-2520 มีอัตราการเพิ่มของนักเรียนโดยเฉลี่ยร้อยละ 4 โรงเรียนขนาดเล็กมีอัตราการเพิ่มมากที่สุด สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับเงินอุดหนุนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุน จากการศึกษาพบว่าโดยส่วนรวมโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจะมีคุณภาพและความมั่นคงดีกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าเจ้าของโรงเรียน 72 โรงเรียนจากจำนวน 125 โรงเรียน หรือร้อยละ 58 ของทั้งหมดมีความพึงพอใจในการรับเงินอุดหนุนประเภทเงินเดือนเพื่อไปจ้างครูทำการสอน

สำหรับเรื่องการจ่ายเงินเดือนครูนั้นพบว่ามียู่ 109 โรงเรียน หรือร้อยละ 89 ของโรงเรียนทั้งหมด 123 โรงเรียนเท่านั้นที่จ่ายเงินเดือนครูเต็มตามวุฒิ เกี่ยวกับฐานะทางการเงินของโรงเรียนพบว่าครูร้อยละ 49 ของโรงเรียนที่ทำการศึกษา 123 โรงเรียนมีความเห็นว่าโรงเรียนมีกำไรน้อย ร้อยละ 22 มีความเห็นว่าโรงเรียนมีกำไรมาก และร้อยละ 3 ที่เห็นว่าโรงเรียนขาดทุนมาก สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐร้อยละ 57 มีความเห็นว่าโรงเรียนมีกำไรน้อย ร้อยละ 17 มีความเห็นว่ามีกำไรมาก ร้อยละ 20 มีความเห็นว่าเท่าทุน และร้อยละ 6 มีความเห็นว่าขาดทุน และโรงเรียนที่ขาดทุนมักจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เรื่องเงินกินเปล่าพบว่าร้อยละ 17 ของโรงเรียนที่ศึกษามีการเก็บเงินกินเปล่า และเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานครมากที่สุด ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีความเห็นในเรื่องนี้

ปัญหาของโรงเรียนเอกชนพอจะประมวลได้ดังนี้ การให้เงินอุดหนุนของรัฐนั้น ในทางปฏิบัติปัญหาอยู่ที่การล่าช้าและการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่ครู นอกจากนี้ด้านการอุดหนุนนั้นรัฐควรให้การอุดหนุนและช่วยเหลือด้านอื่นด้วยไม่ใช่อุดหนุนแต่ด้านการเงิน และควรเพิ่มสวัสดิการ หรือยกฐานะครูในโรงเรียนเอกชนเป็นข้าราชการตรี สำหรับเงินกองทุนสงเคราะห์ 3% ของโรงเรียนนั้นควรจ่ายให้ครู หรือเจ้าของในกรณีที่ครูอยู่ไม่ครบ 5 ปีด้วย

ตอนที่ 3 เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques)

เทคนิคเดลฟายมีแนวความคิดพื้นฐานมาจากสุภาษิตที่ว่า "หลายหัวดีกว่าหัวเดียว" นั่นคือในการพิจารณาคัดสินใจเรื่องใดก็ตามความคิดเห็นที่ได้รวบรวมมาจากกลุ่มบุคคลมากกว่า จะมาจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเท่าที่ผ่านมาการคัดสรรใจมักจะเป็นไปในรูปที่ผู้บริหารกระทำ ลงไปตามความรู้ความสามารถของตนเอง หรือการเรียกประชุมผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น แต่เทคนิคเดลฟายจะหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าซึ่งกันและกันกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่จำเป็นต้องพบ หน้ากัน และจะไม่ทราบว่ามีใครบ้างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นจึงสามารถแสดงความคิดเห็น ของตนเองได้อย่างอิสระ เทคนิคเดลฟายจึงสามารถใช้ได้แม้ในกรณีที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะเป็น ศัตรูกันก็ตาม ซึ่งทำให้ได้ความคิดเห็นที่ถูกต้องและเชื่อถือได้มากที่สุด

เทคนิคเดลฟายได้เริ่มขึ้นอย่างมีระบบในปีพ.ศ. 2495 แต่ได้ถูกบิดเป็นความลับ มาตลอดเนื่องจากทางกองทัพอากาศอเมริกันได้ใช้เทคนิคนี้ในการศึกษาและวิจัยสิ่งต่าง ๆ¹ และได้รับการพัฒนาโดยนักวิจัยบริษัทแรนด์ (Rand Cooperation) ชื่อ โอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และนอร์แมน คัลคี (Norman Dalkey) ทั้ง ๒ ได้เขียนบทความเรื่อง "An Experimental Application of the Delphi Method to the Use of Experts" ลงในวารสาร Management Science ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 เดือนเมษายน 2506² ซึ่งทำให้เทคนิคเดลฟายแพร่หลายไปอย่าง กว้างขวาง

¹ เกษม บุญอ่อน, "เดลฟาย: เทคนิคในการวิจัย," ศุภปริทัศน์ 10 (ตุลาคม 2522) : 26-28.

² ประยูร ศรีประสาสน์, "เทคนิคการวิจัยแบบเดลไฟ," วารสารการศึกษา แห่งชาติ 14 (เมษายน-พฤษภาคม 2523) : 50-59.

อเล็กซ์ เจ.ดูคานีส¹ (Alex J. Ducanis) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายไว้ว่า "เป็นการทำนายเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่จะเป็นไปได้ในอนาคต เทคนิคนี้มุ่งที่จะลดผลกระทบ หรืออิทธิพลจากบุคคลอื่นในกรณีที่ต้องมีการ เสนอหน้ากัน ขณะเดียวกันก็เป็นการลดผลกระทบทางด้านความคิดระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยกัน หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการรวบรวมคำตอบที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเกี่ยวกับเรื่องที่เราจะศึกษาในขณะที่ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ได้เกี่ยวข้องก็จะถูกกำจัดลงด้วย" วิธีการนี้เชื่อว่าจะได้ข้อมูลที่แน่นอนกว่าการเรียกประชุม หรือวิธีการที่คล้ายคลึงกัน

ประยูร ศรีประสาสน์² ได้ให้ความหมายโดยสรุปของเทคนิคเดลฟายว่า "คือขบวนการที่จะเสาะหาความคิดเห็นที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มคนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคตในเรื่องที่เกี่ยวกับเวลา ปริมาณ และ/หรือสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้ เป็น ทั้งนี้โดยใช้วิธีการเสาะหาความคิดเห็นด้วยการใช้แบบถามแทนการ เรียกประชุม"

คุณลักษณะของเทคนิคเดลฟาย

1. เป็นการเสาะหาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และไม่ต้องทำให้ความคิดเห็นของคนอื่นมีอิทธิพลหรือมีผลกระทบต่อการพิจารณาทัศนคติของคนใดคนหนึ่ง กล่าวคือ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
2. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือก เข้าร่วมการวิจัยต้องตอบแบบถามตามที่กำหนดให้ครบทุกขั้นตอน และโดยทั่วไปแบบถามรอบที่ 1 มักจะเป็นแบบถามปลายเปิดในรอบต่อไปจึงจะเป็นแบบถามในลักษณะมาตราประเมินค่าอาจจะเป็น 1-5, 1-6 หรือ 1-7 เสกกล

¹ Alex J. Ducanis, "The Possible Uses of The Delphi Technique in I.R. and Planning in Higher Education," Institutional Research and Communication in Higher Education 10th(Annual Forum. 1970), p.154.

² ประยูร ศรีประสาสน์, "เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย" หน้า 51.

3. การตอบแบบถามนั้นผู้เชี่ยวชาญมีโอกาสที่จะกลั่นกรองอย่างละเอียดรอบคอบ และเพื่อให้มั่นใจในการตัดสินใจจึงมีการถามย้ำหลาย ๆ รอบ แต่ไม่ได้กำหนดจำนวนรอบที่แน่นอน อาจถามเพียงสองรอบก็ได้ในกรณีที่แบบถามรอบแรกเป็นแบบมาตราประเมินค่า แต่โดยทั่ว ๆ ไปมักจะถามสาม หรือสี่รอบ หรืออาจมากกว่านั้นก็ได้

4. สถิติที่น่ามาใช้ได้แก่สถิติที่เกี่ยวกับการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดการกระจาย

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับเลือกให้เข้าร่วมในโครงการนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่จะศึกษาเป็นอย่างดีซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยถูกต้อง และเชื่อถือได้

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับจำนวนผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่ได้กำหนดแน่นอนลงไปตายตัวแต่ โทมัส¹ ที่แมคมิลแลน¹ ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะใช้ในการวิจัยพบว่าเมื่อมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คนขึ้นไปอัตราการลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก ถึงตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมโครงการ

จำนวนผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมโครงการ	การลดลงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนที่ลดลง
1-5	1.20-0.70	0.50
5-9	0.70-0.58	0.12
9-13	0.58-0.54	0.04
13-17	0.54-0.50	0.04
17-21	0.50-0.48	0.02
21-25	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

¹ Thomas T. Mac. Millian "The Delphi Technique" อ้างจาก
เกษม บุญอ่อน "เคลฟายะเทคนิคในการวิจัย"

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟาย

เทคนิคเคลฟายได้รับความนิยมนอย่างกว้างขวางสำหรับงานวิจัยด้านต่าง ๆ ในหลายประเทศ เช่น สหภาพโซเวียต ญี่ปุ่น และอีกหลายประเทศในยุโรป โดยเฉพาะในประเทศญี่ปุ่นนั้นในปีพ.ศ. 2515 ได้มีการวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟายประมาณ 1,000 เรื่อง แต่ประเทศไทยนั้นงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟายยังมีจำนวนน้อย จากการศึกษางานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟายพบว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมโครงการวิจัยนั้นมีตั้งแต่สิบกว่าคนไปจนถึงจำนวนเป็นร้อย นอกจากนี้ลักษณะและจำนวนรอบของแบบถามที่ใช้ก็แตกต่างกันออกไปมีตั้งแต่ 2 รอบไปจนถึง 4 รอบ สถิติที่ใช้ในส่วนใหญ่นิยมใช้ค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ ในการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แต่ก็มียาละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟายซึ่งผู้วิจัยจะเสนอต่อไปนี้จะเรียงตามลำดับของจำนวนรอบที่ใช้ในการวิจัยโดยจะเริ่มตั้งแต่งานวิจัยที่ใช้แบบถาม 2 รอบ คืองานวิจัยของ สุนทร โคทรบรรเทา¹ ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทยเพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนการศึกษาผู้ใหญ่ในอนาคต และเพื่อให้การเริ่มโปรแกรมการศึกษามีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใช้เทคนิคเคลฟายในการวิจัยครั้งนี้โดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 140 คน จำแนกออกเป็น 8 กลุ่มตามตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นผู้ตอบแบบถามทั้ง 2 รอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราประเมินค่า 7 เสก ^{สี่}แบบถามนี้ทั้งหมด

---

¹Sunthorn Kohtbantua, "Adult Education in Thailand: A Needs Assessment," dissertation, Department of Educational Administration and the Graduate School, University of Oregon, 1978.

56 ข้อ 38 ข้อแรกเป็นความต้องการของแต่ละบุคคลสำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปเพื่อทำนายเกี่ยวกับอนาคตในอีก 10 ปีข้างหน้า ที่เหลือตั้งแต่ข้อ 39 ถึง 56 เป็นข้อความที่เกี่ยวกับการวางแผนเพื่อให้ความต้องการสามารถบรรลุผล

ก่อนที่จะส่งแบบตามซึ่งผู้วิจัยได้แปลเป็นภาษาไทยไปให้ผู้ตอบนั้นผู้วิจัยได้นำแบบตามไปให้นักการศึกษาของมูลนิธิฟอร์ด (Ford Foundation), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ และของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒช่วยกันพิจารณาและให้คำแนะนำเกี่ยวกับแบบตามเพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุงแบบตามให้ดีขึ้น จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดลองส่งแบบตามทางไปรษณีย์เพื่อดูประสิทธิภาพของการส่งทางไปรษณีย์ โดยสุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คนจากสองจังหวัดและสองอำเภอทางภาคเหนือ พร้อมทั้งแนบจดหมายของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปด้วย หลังจากได้ส่งจดหมายติดตามผลไปแล้วปรากฏว่ารวบรวมแบบตามกลับคืนมาได้ทั้งสิ้น 87.5% ผู้วิจัยได้ส่งแบบตามทั้ง 2 รอบไปให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ สำหรับแบบตามรอบที่ 2 นั้นได้แสดงคำขวัญฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ของแต่ละข้อ รวมทั้งค่าตอบเดิมของผู้ตอบเฉพาะข้อที่ค่าตอบเดิมนั้นอยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อให้ผู้ตอบได้ทบทวนอีกครั้งหนึ่ง ถ้ายืนยันความคิดเดิมก็ต้องแสดงเหตุผลสั้น ๆ ประกอบด้วย ในสัปดาห์ที่ 3 ของการส่งแบบตามไป หากยังไม่ได้รับกลับคืนผู้วิจัยจะมีจดหมายติดตามผลไป นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้เวลา 2 สัปดาห์ในการออกติดตามและสัมภาษณ์ผู้ตอบด้วยตนเองทั้ง 2 รอบ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการทดสอบไครส์แคว (X²) สำหรับความถี่ที่แตกต่างกันของกลุ่มผู้ตอบด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าข้อความที่ได้รับการพิจารณาสูงสุด และมีความจำเป็นต่อการศึกษานักศึกษาในชนบทก็คือ การสร้างความเป็นประชาธิปไตย และมีความเชื่อในรัฐบาลประชาธิปไตย การสร้างความจงรักภักดีในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการยกระดับความสามารถในการฟังภาษาไทย และระดับพื้นฐานการศึกษาให้ดีขึ้น สำหรับข้อความที่ได้รับการพิจารณาค่าที่สุกไต่แก่ การมีมารยาทในสังคม ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ และความสามารถในการวิเคราะห์การสื่อสาร

โดยทั่ว ๆ ไปแล้วพบว่างานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟายส่วนใหญ่จะสอบถามด้วยแบบถามจำนวน 3 รอบ รอบแรกจะเป็นแบบถามปลายเปิดแล้วจึงนำคำตอบที่ได้จากรอบแรกนี้มาสร้างเป็นแบบถามลักษณะมาตราประมาณค่าในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟายและใช้แบบถาม 3 รอบได้แก่ งานวิจัยของ สมสมัย บุญอ่อน¹ ในเรื่อง "อนาคตของการฝึกหัดครูไทย : เทคนิคเคลฟาย" เพื่อต้องการทราบแนวโน้มของการฝึกหัดครูในอนาคตจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 35 คนที่ได้รับการเสนอจากอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ได้แสดงความสนใจในการตอบแบบถามของผู้วิจัยทั้ง 3 รอบ แบบถามรอบแรกเป็นแบบถามปลายเปิดโดยให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตของการฝึกหัดครูไทย สำหรับรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เป็นแบบถามลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบถามรอบที่ 3 นั้นผู้วิจัยได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้วยคำมึนฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ที่คำนวณได้จากแบบถามรอบที่ 2 รวมทั้งความคิดเห็นเดิมของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ตอบในรอบที่ 2 เพื่อให้โอกาสผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบเดิมของตน และตัดสินใจใหม่อีกครั้งหนึ่ง หากยืนยันความคิดเห็นเดิมของตนที่ตอบในรอบที่ 2 และความคิดเห็นห่างเหินไปจากกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญจะต้องแสดงเหตุผลประกอบด้วย

ผลที่ได้จากการวิจัยปรากฏว่าข้อความที่จัดอยู่ในลำดับที่สูงที่สุดได้แก่ "การคัดเลือกอาจารย์เพื่อสอนในสถาบันการฝึกหัดครู ควรจะทำอย่างพิถีพิถัน และควรมีการทดลองปฏิบัติราชการเป็นระยะ ๆ" รองลงมาได้แก่ "นโยบายการฝึกหัดครูควรเน้นที่คุณภาพของครูโดยเฉพาะอย่างยิ่งนำใจของความเป็นครู"

¹ สมสมัย บุญอ่อน, อนาคตของการฝึกหัดครูไทย : เทคนิคเคลฟาย
วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2524.

เดวิด แบตเทอร์บี¹ (David Battersby) คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
แมสเสย์ (Massey University) ประเทศนิวซีแลนด์ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความ
คาดหวังสำหรับครูประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จในชั้นเริ่มต้น เพื่อที่จะศึกษาถึงความ
สอดคล้องกันของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในระดับต่าง ๆ กัน 3 กลุ่มได้แก่ ครูใหญ่
โรงเรียนประถมศึกษารวม 25 คน อาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยครูจำนวน 15 คน และ
นักเรียนฝึกหัดครูสาขาประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 14 คน การวิจัยใช้เทคนิคเกลฟายใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบถาม 3 รอบ รอบแรกเป็นแบบถามปลายเปิดโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูประถมศึกษาใหม่ที่ประสบความสำเร็จตามที่เข
าคาดหวัง คำตอบที่ได้รับจากรอบแรกผู้วิจัยได้นำมารวบรวมเป็นแบบถามรอบที่ 2 ปรากฏ
ว่ากลุ่มครูใหญ่ได้ข้อความทั้งหมด 157 ข้อ อาจารย์วิทยาลัยครู 87 ข้อ และนักเรียนฝึกหัด
ครูจำนวน 69 ข้อ ผู้วิจัยได้ส่งแบบถามนี้ไปให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาใหม่ปรากฏว่ากลุ่ม
ครูใหญ่มี 149 ข้อ อาจารย์วิทยาลัยครูมี 114 ข้อ และนักเรียนฝึกหัดครูมี 77 ข้อ ผู้วิจัยได้
จัดทำเป็นแบบถามมาตราประเมินค่าแล้วจัดส่งไปให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้นำหนักตามลำดับความ
สำคัญอีกครั้งหนึ่ง

ผลการวิจัยพอสรุปได้ว่า ครูใหม่ระดับประถมศึกษาที่จะประสบความสำเร็จได้
นั้นจะต้องมีเทคนิคและวิธีการสอนหลาย ๆ แบบ สามารถใช้อุปกรณ์การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
สอนโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็ก มีการวัดผลเพื่อปรับปรุงการสอนอยู่
เสมอ และสามารถควบคุมชั้นเรียนได้

---

¹David Battersby, "The Expectation for Successful Beginning
Primary Teacher," The Research Quarterly 3 vols. 1980.

ออกโต เทียฟิล เอ็ม.¹ (Otto Theophil M,) แห่งมหาวิทยาลัย
เซาเทอร์นอิลลินอยส์ (Southern Illinois University) ได้ทำการวิจัย
เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ในอนาคตของบรรณารักษ์ ต่อการบริการชุมชนในห้องสมุดวิจัยทาง
การศึกษา โดยใช้เทคนิคเคดฟาย เพื่อรวบรวมคำทำนายของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบทบาท
หน้าที่ และฐานะในอนาคตของบรรณารักษ์สถานศึกษา และทักษะ ความรู้ วุฒิทางการศึกษา
ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานในอนาคต และเพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของความคิดเห็น
ระหว่างนักการศึกษาห้องสมุดกับผู้อยู่ปฏิบัติงานห้องสมุดในเรื่อง การจัดหลักสูตรพิเศษ เพื่อได้
บรรณารักษ์สถานศึกษา ตามที่ต้องการในอนาคต การวิจัยใช้เวลาประมาณ 8 เดือน โดย
โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 123 คน จากห้องสมุดสาธารณะ ห้องสมุดโรงเรียนและผู้บริหารที่ทำ
งานวิจัยเกี่ยวกับห้องสมุด เพื่อตอบแบบถามทั้ง 3 รอบตามเทคนิคเคดฟาย โดยรอบแรกนั้น
ให้ผู้ตอบทำนายเกี่ยวกับบรรณารักษ์สถานศึกษาในปี ค.ศ. 2000 จากนั้นจึงนำคำตอบที่ได้มา
เขียนข้อความได้ 74 ข้อ แล้วให้กลุ่มตัวอย่างประเมินแต่ละข้อความตามความน่าจะเป็น
และตามความปรารถนาที่จะให้เป็น ในรอบสุดท้ายผู้วิจัยได้รายงานผลการตอบของรอบที่ 2
ด้วยค่าเฉลี่ยของกลุ่ม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อให้ผู้ตอบได้ทบทวนคำตอบของตนเอง
ใหม่ในการที่จะเพิ่มระดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน

ลักษณะของบรรณารักษ์สถานศึกษาในปี ค.ศ. 2000 คือ จะต้องเรียนถึงระดับ
ปริญญาโท และมีทักษะในภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา และทำหน้าที่ผู้จัดการในการ
ให้บริการด้วยแทนที่จะนั่งบนโต๊ะทำงานอย่างเดียว

---

¹Otto Theophil M, " The Future Role and Function of the
Public Service Librarian in the Academic Research Library : A
Delphi Study," Dissertation Abstracts International 40 (February
1980), p. 4287-A.

สำหรับงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเคลฟายโดยใช่แบบถาม 4 รอบ ได้แก่งานวิจัยของ แฮมเมอร์แมน อลิซาเบท ลินน์¹ (Hammerman, Elizabeth Lynn) แห่ง มหาวิทยาลัยนอร์ทเทอรันิลลินอยส์ (Northern Illinois University) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้รูปแบบเคลฟายเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ของการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ซึ่งทำการวิจัยในปี.ศ.1979 ใช้เวลานานกว่า 5 เดือนเพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์หลักสำหรับการศึกษาทางสภาพแวดล้อมเพื่อใช้เป็นโครงสร้างขอข่ายการพัฒนาหลักสูตร การกลั่นกรองโปรแกรมและการประเมินผลโปรแกรมโดยผู้วิจัยได้ขอให้ผู้ประสานงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางสภาพแวดล้อมจำนวน 50 คนได้ช่วยกันจำกัดข้อความต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าจากงานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องจำนวน 70 ข้อเหลือเพียง 24 ข้อ โดยประเมินค่าเป็นเสกจาก 1 ถึง 5 เพื่อนำมาเป็นแบบถามในการวิจัยตามเทคนิคเคลฟายโดยใช่ผู้เชี่ยวชาญ 58 คนในการตอบแบบถามทั้ง 4 รอบ รอบแรกให้เขียนวัตถุประสงค์ที่คิดว่าสำคัญที่สุดมาคนละ 5 ข้อ จาก 24 ข้อที่ผู้วิจัยส่งไปให้ หรืออาจเขียนขึ้นมาใหม่ ได้ข้อความทั้งหมด 55 ข้อ เป็นแบบถามรอบที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญเลือก 10 ข้อที่คิดว่าสำคัญที่สุด แล้วหาความถี่ โดยจัดลำดับของวัตถุประสงค์ที่มีความถี่สูงสุด 10 ตำแหน่ง เหลืออีก 44 ข้อความสำหรับรอบที่ 3 โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะได้ทบทวนลำดับตำแหน่งที่ตนเลือกในรอบที่ 2 เปรียบเทียบกับกลุ่ม พร้อมทั้งเลือกอีก 10 ข้อที่สำคัญที่สุดใน 44 ข้อ เหลือข้อความอีก 36 ข้อสำหรับรอบสุดท้าย ซึ่งในรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญจะได้พิจารณาการจัดลำดับของตนเองและของกลุ่มในรอบต่าง ๆ ที่ผ่านมามาพร้อมทั้งให้เหตุผลในกรณีที่ยืนยันความคิดเดิมของตน

ข้อความที่อยู่ในอันดับสูงสุดที่ได้จากรอบ 2 รอบ 3 และรอบ 4 ได้แก่ข้อความที่ว่า "เพื่อกระทำให้การศึกษาทางสภาพแวดล้อมอยู่ในลักษณะที่มีระเบียบวินัย ที่เกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ฯลฯ. และลักษณะอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากวิทยาศาสตร์"

---

¹ Hammerman, Elizabeth Lynn, " A Delphi Formulation of Environmental Education Objectives," Dissertation Abstracts International 40 (November 1979), p. 2447-A

จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของเทคนิคเคลฟายนั้นก็เพื่อที่จะรวบรวมการพิจารณา
 คัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็น
 ไปได้ในอนาคตที่เกี่ยวกับเวลา หรือสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้ เป็น โดยไม่ให้ความคิดเห็น
 ของผู้อื่นมา มีอิทธิพลต่อการพิจารณาคัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ทำให้ได้ความคิดเห็น
 ที่แท้จริงและเป็นอิสระ เพื่อนำมาพิจารณาคัดสินใจอย่างมีระบบ และสามารถจัดลำดับความ
 สำคัญตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกันในด้านความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี
 นอกจากนี้เทคนิคเคลฟายยังช่วยทำให้ประหยัดและลดการ เสียเวลาในการจัดประชุม
 เป็นการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง เพราะไม่
 มีข้อจำกัดเรื่องสภาพทางภูมิศาสตร์ และช่วงเวลา ผู้เชี่ยวชาญจะตอบคำถาม หรือแสดง
 ความคิดเห็นภายในกรอบ หรือหัวข้อที่กำหนดให้ และยังเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ไตร่ตรอง
 ปรับปรุงแก้ไขความคิดเห็นของตนด้วย ซึ่งนับได้ว่าเป็นวิธีการที่มีความยืดหยุ่นภายในตัว
 อยู่มาก ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสมควรที่จะนำเอาเทคนิคเคลฟายนี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการ
 เสาะหาข้อมูล และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และการจัดการศึกษาเอกชนระดับ
 มัธยมศึกษาสายสามัญ ในประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2535